

Секція: Економіка туризму

Юдіна Олена Іванівна

кандидат економічних наук,

завідувач кафедру готельно-ресторанного бізнесу

ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

РОЛЬ ТУРИЗМУ У РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Готельно-ресторанне господарство є важливою складовою туристичного ринку і видом економічної діяльності суб'єктів господарювання з надання послуг тимчасового розміщення й харчування споживачів з організацією дозвільно-розважальних заходів або без. Туристичні потоки в значній мірі залежать від величини даного сектора індустрії гостинності, кількості та якості пропонованих приміщень і послуг.

Гостинність - система заходів і порядок їх впровадження з метою задоволення побутових, господарських та культурних потреб гостей, що базується на принципах привітності, щедрості, люб'язності, дружелюбності і пошани до споживачів послуг. Гостинність - одне з понять цивілізації, яке в результаті науково-технічного прогресу перетворилося в могутню індустрію. Індустрія гостинності включає різні види послуг, що надаються на туристичному ринку, зокрема розміщення, громадське харчування, транспортні перевезення, проведення культурно-розважальних та інших заходів. Туристи, що здійснюють поїздки з різними цілями є потенційними споживачами продуктів і послуг, вироблюваних підприємствами цих галузей економіки, що сприяє соціально-економічному розвитку країни і регіонів.

Аналіз статистичних даних показав, що в період з 2014 р. по 2017 р. спостерігалася тенденція збільшення кількості іноземних громадян, що відвідали Україну, проте, у порівнянні з 2013 роком, середнє значення цього показника знизилося на 48%, а також на 32,5% зменшилася кількість туристів, які були обслуговані суб'єктами туристичної діяльності України, зокрема іноземних туристів - на 90,3%, внутрішніх - на 46,2% [2].

У Дніпропетровській області за той же період (2014-2017 рр.) досліджувані показники туристичної активності (окрім кількості громадян України, які виїжджали за кордон) мали найнижчі значення у порівнянні з попереднім періодом, починаючи з 2003 р. За проведеними по статистичним даним розрахунками, в 2016 р. зменшилася кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності, на 29% по відношенню до 2013 р., зокрема внутрішніх туристів - на 39%, а іноземні туристи за вказані три роки туристичними підприємствами не обслуговувалися [3].

Туристична активність, збільшення або зменшення внутрішніх і міжнародних туристичних потоків, значно впливають на розвиток міжнародної індустрії гостинності та готельно-ресторанного господарства в країнах і регіонах.

Одночасно зі зменшенням туристичних потоків, відбувся спад у сфері готельного господарства в Дніпропетровській області. Розрахунки, проведені за статистичними даними за 2014-2017 рр., показали, що зміна середніх величин наступних показників активності готельної діяльності за цей період до їх значень в 2011 і 2013 рр. склали [3]:

1) загальна кількість колективних засобів розміщення зменшилася на 7,63% і 4,2%, зокрема в готелях і аналогічних засобах розміщення - на 2,13% і 2,2%, у спеціалізованих засобах розміщення - на 13,43% і 8,7%, відповідно;

2) загальна кількість місць склала (-7,77%) і (-6,47%), зокрема в готелях і аналогічних засобах розміщення - (-5,9%) і (-6,45%), в спеціалізованих засобах розміщення - (-8,63%) і (-6,48%), відповідно;

3) загальна кількість розміщених осіб у порівнянні з 2011 р. зросла на 24,37%, а з 2013 р. – знизилася на 19,86%, зокрема в готелях і аналогічних засобах розміщення ці показники змінилися на (+21,89%) і (-33,1%), в спеціалізованих засобах розміщення – на (+51,9%) і (-3,61%), відповідно.

Готельно-ресторанний сектор економіки грає провідну роль в забезпеченні функціонування ринку туристичних послуг. Тому важливим аспектом розвитку індустрії гостинності є поліпшення готельної і ресторанної інфраструктури.

Одним з важливих факторів розвитку сфери гостинності та підвищення якості обслуговування є використання досягнень науково-технічного прогресу, зокрема сучасних ІТ-технологій.

Оскільки в даний час на міжнародному туристичному ринку спостерігається тенденція збільшення кількості індивідуальних туристів, вельми актуальним є питання розширення можливостей бронювання послуг у сфері гостинності по Інтернету без посередників. Сьогодні продаж готельних і ресторанних послуг здійснюється через електронні канали EDS/OTA (Electronic Distribution System / on-line travel agency), які здійснюють рекламну та інформаційну функцію, сприяють залученню клієнтів, і працюють як з різними компаніями, так і з індивідуальними замовниками.

Залежно від типу готелю питома вага бронювань по електронним каналам продажів (EDS) складає 30% і більше. Так, для готельного підприємства з номерним фондом в 200 номерів, яке співробітничает з туристичними операторами і корпоративними клієнтами - частка бронювань по EDS складає 1/3. Для міні-готелю з невеликим номерним

фондом, ця частка може досягати 80-90% від загальної кількості бронювань [1]. Також EDS дозволяють індивідуальному клієнту самостійно вибрати відповідний йому готель (ресторан), тип номера (меню) на певні дати, забронювати розміщення (столик в ресторані) в режимі реального часу і отримати моментальне підтвердження про бронювання на свою електронну пошту.

Як правило, такі системи бронювання є міжнародними, включають десятки і сотні тисяч об'єктів по всьому світу, містять їх описи і фотографії, проводять автоматичний розрахунок повної вартості послуг з урахуванням комісій і доплат.

До найбільш поширених і популярних міжнародних електронних систем продажів відносяться: Booking.com, Expedia.com, HRS.com, Ostrovok.ru та ін. Лідируючою в світі є електронна система продажів Booking.com., яка обслуговує близько 70% споживчого ринку. Сайт перекладений на 42 мови і пропонує вибір з сотень тисяч об'єктів, розташованих більш ніж в 224 країнах, а також містить 100 млн. відгуків. На сайті представлено 36 готелів, 47 апартаментів, 12 хостелів Дніпропетровського регіону.

У рейтингу сайтів електронних продажів Booking.com, Expedia.nl, сьогодні у десятку кращих готелів у Дніпропетровській області входять: готель «Менора», бутік-готель «Axelhof», готель «Reikartz», SPA-готель «Цунамі», міні-готель «Дворянський», готель «Bartolomeo», готель «Академія», готельно-ресторанний комплекс «Заграва», гранд готель «Європейський», міні-готель «Літера». Також названо сім кращих ресторанів в м. Дніпро, до яких відносяться: ресторани «Репортеръ», «Артист», «Coast», «Bartofish», «SPOON», «Браззука», авто-гриль «Мисливець».

Таким чином, дослідження показали, що кризові економічні явища і політична нестабільність в Україні в останні роки, мали негативний вплив

на туристичну активність в Дніпропетровській області, і зокрема, на розвиток ресторанного і готельного господарства. Проте регіон має великий туристично-рекреаційний потенціал, значну матеріально-технічну базу для забезпечення ефективної туристичної й готельно-ресторанної діяльності. А науково-технічний прогрес, доступність інформації за рахунок використання електронних каналів, ІТ-технологій, сприяють удосконаленню і розвитку готельно-ресторанного бізнесу.

Література

1. Печерица Е.В., Чернов Д.С. Электронные каналы продаж (EDS) как способ продвижения гостиничных услуг // Управление продажами. 2016. № 6. С. 416-427.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України, 2018. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Головне управління статистики у Дніпропетровській області. URL: <http://www.dnprstat.gov.ua>